صفحه‌آرا: حمید یزدانی

مدرسه دارالفنون

کتاب «مدرسه دارالفنون» نوشته اقبال یغمایی به نحوه عملکرد دارالفنون در بدو تأسیس، اعزام محصل به خارج از کشور در دوره قاجار، پیشینه احداث مدارس نوین در ایران، فکر ایجاد مدرسه دارالفنون، چگونگی احداث و اجزا و قسمت‌های مختلف مدرسه دارالفنون در بافت شهری و ویژگی‌های معماری آن می پردازد.

قانون بلدیه تهران

قانون بلدیه مصوب مجلس اول، نخستین قانون مدیریت شهری جدید در ایران بود و تا سال ۱۳۰۹ اجرا شد. کتاب «قانون بلدیه تهران» نوشته فاطمه احمدی ۳ فصل دارد؛ در فصل اول به قانون بلدیه و نظام اداری-اجرایی اداره بلدیه و در فصول دوم و سوم به اقدامات قانونی بلدیه پرداخته شده است.

صدای پای آب در کوچه‌های عودلاجان

سفر به دل یکی از قدیمی‌ترین محله‌های تهران و کشف نظام فراموش‌شده آبرسانی در پایتخت

گزارش

زهرا بلندی | روزنامه‌نگار | در روزهایی که تهران با کم‌آبی و فرسودگی زیرساخت‌های آبرسانی دست به گریبان است، مرور تاریخ آبرسانی این شهر نه فقط سفری در گذشته، بلکه راهی برای فهم‌اکنون به‌نظر می‌رسد. همراه با رسول نجفیان، هنرمند و تهران‌پژوه به دل عودلاجان، یکی از کهن‌ترین محله‌های پایتخت، آمده‌ایم؛ جایی که هنوز صدای پای سقاها و قنات‌هایی که زمانی ستون حیات تهران بودند، در حافظه‌اش زنده است. این آغاز یک راه و جرقه نخستین برنامه از یک سلسله گشت‌وگذار است که طی آن هر بار با نجفیان سری به یکی از محله‌های تاریخی تهران می‌زنیم و از دل روایت‌ها، تهران فراموش‌شده را دوباره می‌شناسیم. در این مسیر، میان کوچه‌های تنگ و درختان کهنسال، نجفیان روایت می‌کند که چگونه شهری که امروز میلیون‌ها نفر در آن زندگی می‌کنند، به کمک سقاها، میراب‌ها، قنات‌ها و مسیرهای زیرزمینی نفس می‌کشید.

بلوار آب کرج؛ از شگفتی مردم تا توقف کار

مقصد اولمان چهارراه سرچشمه است، اما به جای نامی که یدک می‌کشد تا چشم کار می‌کند می‌توان موتورسوار در اینجا دید. خیلی زود از همهمه دور و وارد یکی از گذرگاه‌های قدیمی عودلاجان می‌شویم. نور خورشید روی دیواری کاهگلی که همانطور دست‌نخورده و بکر از تهران قدیم باقی‌مانده، نشسته است. رسول نجفیان کنار دیوار می‌ایستد و با نگاهی که خاطره‌ای دور را جست‌وجو می‌کند و با بیان اینکه اسم عودلاجان در اصل «آب آدلاج» بود، می‌گوید: «از همان روزی که آغامحمدخان قاجار تهران را به‌عنوان پایتخت انتخاب کرد، تهران با معضل مهمی به نام آب درگیر بود. آغامحمدخان که کارش به جایی نرسید اما در عصر محمدشاه قاجار، حاج‌میرزا آقاسی مأمور می‌شود آب تهران را با آب‌کشی از رودخانه کرج و جاجرود تأمین کند. در ابتدای اجرای این عملیات، کشاورزان اعتراض کردند و انتقال آب از کرج نیمه‌کاره ماند. دوره ناصرالدین‌شاه هم دوباره این اقدام انجام شد، اما دکتر فوریه، پزشک مخصوص ناصرالدین‌شاه، به وی گفت که وضع آب تهران وحشتناک و غیربهداشتی است و باید فکری به حال آن شود. او حتی در کتاب خودش به نام «۳سال در دربار ایران» می‌نویسد: «نهرهای جاری روباز به انواع میکروب‌ها آغشته است، از سویی لاشه‌های حیوانی به آن اضافه می‌شود و در نهایت همین آب به‌عنوان آب شرب مورد استفاده قرار می‌گیرد.»

نجفیان با بیان اینکه همین گزارش‌ها پای امیرکبیر را به ماجرا باز کرد، می‌گوید: «او دستور داد از رودخانه کرج نهر بکشند و این نخستین تلاش جدی برای آوردن آب سالم به تهران بود. اما اجرای طرح لوله‌کشی به‌دلیل جنگ جهانی و تحولات سیاسی سال‌ها عقب افتاد تا اینکه در دوره دکتر مصدق و پس از آن، روند لوله‌کشی شکل جدی‌تری گرفت. در نهایت عملیات لوله‌کشی تهران سال ۱۳۳۴ به بهره‌برداری رسید؛ آب کرج آمد و سازمان آب هم در کنار پارک لاله مستقر شد.»

میراب‌ها؛ مراقبان آب

در کنار سقاهایی که وظیفه توزیع آب آشامیدنی شهر را به‌عهده داشتند، افراد دیگری هم به نام میراب در پخش و تقسیم آب منازل و زمین‌های کشاورزی فعال بودند. رسول نجفیان با اشاره به اینکه این افراد مدیران شبانه یا در معنای لغوی به نوعی امیر آب بودند که با کمک دستیارانشان شب به شب در محله می‌چرخیدند و سهم آب خانواده‌ها را تنظیم می‌کردند، می‌گوید: «میراب‌دار کسی بود که با کمک ۳۲نفر دستیار، آبیاری زمین‌های کشاورزی و خارج شهری، کشت‌ها، باغ‌ها و... را انجام می‌داد و بر آبیاری نظارت داشت؛ چون آب سهمیه‌بندی بود. آنها هر ۱۵-۱۰روز یک‌بار به هر محله سر می‌زدند و خانه به خانه آبرسانی انجام می‌شد. آن زمان هر خانه دریچه‌ای از جوی به آب‌انبار و حوض خودش داشت، از آنجا سهم آب را کنترل می‌کردند و سهم آب هر خانه که تمام می‌شد، دریچه بسته و آبرسانی به خانه بعدی شروع می‌شد. زمان اجرای این عملیات بیشتر شب‌ها بود زیرا اگر این کار طی روز انجام می‌شد، آلودگی هوا، گردوغبار و مردمی که هجوم می‌آوردند رخت و لباس، گلیم و ظرف‌هایشان را داخل آبی که وارد خانه‌ها می‌شد بشویند، آب از زلالی و تمیزی خارج می‌شد.»

خاطره

سقاها؛ مردانی که آب را زندگی می‌کردند

در روزگاری که تهران بیش از ۴۵۰ قنات داشت قنات حاج‌علیرضا، منبع حیاتی محله عودلاجان بود. سقایی نه یک شغل ساده که سازوکار حیات شهری بود؛ از سقاهای نذری که بی‌چشم‌داشت آب خنک به مردم می‌رساندند تا سقاهای کاسب و آنهایی که آب مساجد و قهوه‌خانه‌ها را تأمین می‌کردند. رسول نجفیان، هنرمند دوستدار تهران، با اشاره به اینکه پخش آب تهران در قدیم توسط سقاها انجام می‌شد که به آنها آب‌کش و آب‌فروش هم گفته می‌شد، می‌گوید: «گروه اول سقاهای صاحب‌نذر بودند که رایگان آبرسانی می‌کردند. این افراد بیشتر در ایام عزا مثلاً روزهای محرم به سقایی می‌پرداختند. آنها با مشک‌های بزرگ آب می‌آوردند و از طریق کاسه‌های فلزی و سفالی بین مردم آب پخش می‌کردند و گاه نوشته‌ای هم با این عنوان که «آبی بنوش و لعنت حق بر یزید کن»، همراهشان بود. این گروه خیر یک ریال هم بابت این کار دریافت نمی‌کردند. یکی از همین سقاهای معروف سیدخندان بود؛ سیدبزرگواری که کنار مظهر آب بالای خیابان سیدخندان که هنوز هم رودخانه است، می‌ایستاد و به مسافران خسته و تشنه که با درشکه از راه می‌رسیدند آب می‌رساند.»

وی ادامه می‌دهد: «گروه دوم سقاهای کاسب بودند. کار سقایی که جزو کم‌دستمزدترین و ساده‌ترین حرفه‌ها بود را به‌عهده می‌گرفتند. کارشان به این شکل بود که سر چشمه‌ها می‌رفتند، در کوزه‌ها و مشک‌هایشان آب پر می‌کردند و آن را با یک کاسه فلزی یا سفالی به مردم می‌فروختند و در ازای آن پول دریافت می‌کردند. گروه سوم هم سقاهایی بودند که مشک‌ها یا بشکه‌های بزرگ‌تری داشتند و آب مورد نیاز بیشتر مساجد، قهوه‌خانه‌ها، مسافرخانه‌ها، آشپزخانه‌ها، چلوکبابی‌ها و... را تأمین می‌کردند. جالب است که هر محله سقای خاص خودش را داشت و فرد دیگری حق دخالت و تصرف در آن محله را نداشت، به همین دلیل اگر گاهی سقا مریض احوال هم می‌شد همه از این بابت عزا می‌گرفتند.»

هویت تهران

پلکان یوسف‌آباد را چه‌کسی ساخت؟

محله یوسف‌آباد را با پله‌های معروف می‌شناسیم؛ پله‌های ۸گانه‌ای که در خیابان ولیعصر(عج) قرار دارند. پله خیابان اول که سال‌های ۱۳۲۹تا ۱۳۳۰ساخته شده از بناهای اولیه یوسف‌آباد است که مرحوم مصطفی انوری در ملکش ساخت. جمشید رحمانی‌پناه از اهالی قدیمی محله یوسف‌آباد درباره چیدمان جالب این پله‌های پرآوازه می‌گوید: «زمین‌های یوسف‌آباد پستی و بلندی‌های زیادی داشت که به مرور زمان با توسعه و گسترش زندگی شهری تغییر کرد و به همین دلیل پله‌ها برای جبران این تفاوت ارتفاع‌ها و تردد آسان اهالی ساخته شد.» رحمانی‌پناه می‌افزاید: «نخستین پله‌ها در تقاطع خیابان مستوفی، خیابان ولیعصر(عج) و بعد به‌ترتیب پله‌های دوم، سوم، چهارم تا هشتم ساخته شد. نکته جالب اینجاست که هرچه از همان خیابان پله اول به شمال محله نزدیک می‌شویم به تعداد پله‌ها افزوده می‌شود.»

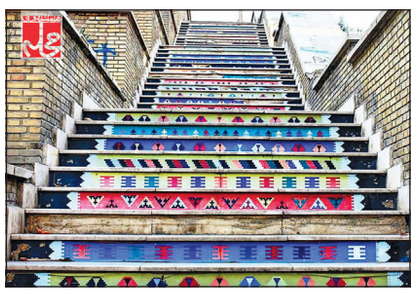

تابستان‌ها امامزاده داوود شلوغ می‌شد

زیارت امامزاده داوود، رسمی قدیمی است که همه تهرانی‌ها، از فقیر تا ثروتمند برای زیارت و گذراندن روزهای گرم تابستان راهی این سفر می‌شدند. این زیارت از دوره فتحعلی‌شاه، رونق بیشتری گرفت و کم‌کم به یکی از محبوب‌ترین سفرهای تابستانی تهرانی‌ها تبدیل شد. بسیاری از خانواده‌ها شب را در فرحزاد می‌ماندند و صبح با قاطرچی‌ها به‌سوی امامزاده حرکت می‌کردند. توانگران با قاطر و الاغ سفر می‌کردند و مردم کم‌بضاعت بیشتر مسیر را پیاده می‌پیمودند. بسیاری نیز روزها و حتی هفته‌ها در کنار امامزاده می‌ماندند و از هوای خنک و طبیعت دل‌انگیز آن لذت می‌بردند؛ سفری که برای تهرانی‌های قدیم، تنها یک زیارت نبود بلکه بخشی از سبک زندگی تابستانی به شمار می‌رفت.

مزایده عمومی

شماره مزایده ۱۴۰۵/۱

واگذاری حق بهره برداری از غرف، کانکس‌ها، زمین‌های مجموعه فرهنگی، گردشگری دریاچه شهدای خلیج فارس

شرکت خدمات مسافرت هوایی و گردشگری تهران گشت ارغوانی در نظر دارد واگذاری حق بهره‌برداری از غرف، کانکس‌ها، زمین‌های مجموعه فرهنگی، گردشگری دریاچه شهدای خلیج فارس را به متقاضیان توانمند و واجد شرایط در قالب عقد قرارداد اجاره واگذار نماید. متقاضیان می‌توانند از تاریخ ۱۴۰۵/۰۵/۱۱ با مراجعه به شرکت تهران گشت ارغوانی، اسناد مزایده را دریافت و تا پایان وقت اداری روز ۱۴۰۵/۰۵/۲۵ ساعت ۱۶:۰۰ اسناد تکمیل شده را در پاکت‌های دربسته به دبیرخانه محرمانه شرکت تحویل نمایند. همچنین متقاضیان می‌توانند جهت اطلاع بیشتر حضوراً به شرکت مراجعه فرمایند.

نشانی : تهران، بزرگراه شهید خرازی، بلوار دریاچه، ضلع جنوب شرقی میدان دریاچه، ساختمان اداری شرکت تهران گشت ارغوانی، شماره تماس ۹۲۰۰۶۰۱۸ داخلی ۳۲۰

۱ـ کلیه هزینه‌های کارشناسی و نشر آگهی در روزنامه به عهده برنده مزایده است.

۲ـ هزینه خرید اسناد مزایده ۱۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال است که باید به حساب ۷۰۰۱۰۰۳۷۸۷۹۳۸ یا شماره شبا IR۴۶۰۶۱۰۰۰۰۰۰۷۰۰۱۰۰۳۷۸۷۹۳۸ نزد بانک شهر به نام شرکت تهران گشت ارغوانی واریز شود.

روابط عمومی شرکت خدمات مسافرت هوایی و گردشگری تهران گشت ارغوانی

آگهی مناقصه عمومی (۱۷-۱۴۰۵)

شهرداری منطقه ۲۱ در نظر دارد عملیات مشروحه ذیل را از طریق مناقصه عمومی واگذار نماید. بدینوسیله از اشخاص حقوقی واجد شرایط جهت شرکت در مناقصه دعوت به عمل می‌آید.

ردیف	موضوع پروژه	برآورد اولیه پروژه (ریال)	شرایط و رتبه بندی مرتبط با موضوع پروژه	مبلغ ضمانتنامه شرکت در مناقصه (ریال)	مدت انجام خدمات
۱	عملیات اصلاح هندسی، احداث پهلوگاه دسترسی و ایمن سازی نقاط پرخطر ترافیکی در سطح معابر بزرگراهی و شریانی منطقه ۲۱	۲۹۰/۱۲۴/۱۵۴/۲۵۴	دارا بودن گواهینامه با حداقل رتبه پنج در رسته راه و ترابری با تخصص ساختمان از سازمان برنامه و بودجه کشور و همچنین دارا بودن کارت الکترونیکی معتبر از سامانه ارائه دهندگان خدمت و تأمین کنندگان شهرداری تهران با ظرفیت آزاد کاری در حوزه معاونت حمل و نقل و ترافیک الزامی می باشد.	۸/۸۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۱۲ماه
۲	تهیه مصالح، اجراء و نگهداری خط کشی‌های معابر در سطح منطقه ۲۱	۳۹۵/۷۱۳/۹۶۲/۰۰۰	دارا بودن گواهینامه با حداقل رتبه پنج در در رسته راه و ترابری از سازمان برنامه و بودجه کشور و همچنین دارا بودن کارت الکترونیکی معتبر از سامانه ارائه دهندگان خدمت و تأمین کنندگان شهرداری تهران با ظرفیت آزاد کاری در حوزه معاونت حمل و نقل و ترافیک الزامی می باشد.	۱۲/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۱۲ماه
۳	تهیه، نصب تجهیزات ترافیکی، علائم عمودی و حفاظ‌های طولی در سطح منطقه ۲۱	۳۳۲/۵۴۳/۵۲۴/۹۸۰	دارا بودن گواهینامه با حداقل رتبه پنج در در رسته راه و ترابری با تجهیزات ترافیکی از سازمان برنامه و بودجه کشور و همچنین دارا بودن کارت الکترونیکی معتبر از سامانه ارائه دهندگان خدمت و تأمین کنندگان شهرداری تهران با ظرفیت آزاد کاری در حوزه معاونت حمل و نقل و ترافیک الزامی می باشد.	۱۰/۰۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۱۲ماه

الف : محل ارایه خدمات : در سطح منطقه ۲۱

ب : محل دریافت اسناد : تهرانسر میدان کمال الملک، ساختمان مرکزی شهرداری منطقه ۲۱ طبقه دوم امور قراردادها شهرداری منطقه ۲۱

ج : میزان و نوع سپرده شرکت در مناقصه: ارائه اصل ضمانتنامه بانکی با اعتبار حداقل سه ماهه جهت شرکت در مناقصه (شناسه ملی: ۱۴۰۰۳۱۸۷۲۶۰ - کد اقتصادی:۴۱۱۳۸۴۷۹۷۵۹۳ - کدپستی:۱۳۸۸۷۸۳۵۱۷ - شبا: IR۱۰۰۶۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۱۰۰۴۵۱۳۴۲۹) در وجه شهرداری منطقه ۲۱، مورد تأیید می باشد.

د : محل تحویل اصل ضمانتنامه : امور قراردادها شهرداری منطقه ۲۱ می باشد.

هـ: مهلت بارگذاری اسناد در سایت http://business.tehran.ir : از تاریخ چاپ آگهی تا پایان روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۵/ ۲۶

و : بدیهی است شرکت در مناقصه و ارائه پیشنهاد به منزله قبول شروط و تکالیف مقرر در اسناد مناقصه بوده و برابر بند۴ ماده ۱۰ آئین‌نامه معاملات، شهرداری در رد یا قبول یك یا کلیه پیشنهادات مختار می باشد. نظر به اینکه منطقه دارای سیستم مدیریت محیط زیست ISO ۱۴۰۰۱ می‌باشد، رعایت موازین زیست محیطی برای کلیه شرکت کنندگان الزامیست.

ز : کلیه پیمانکاران ملزم به رعایت الزامات ایمنی - بهداشت و محیط زیست (HSE) ابلاغ شده به کلیه مناطق شهرداری تهران می باشند.

ح : اسناد مناقصه از طریق تالار آگهی معاملات شهرداری تهران به نشانی business.tehran.ir قابل رویت و دریافت می باشد.

ت : متقاضیان می بایست در مدت زمان مقرر، نسبت به بارگذاری اسناد مناقصه (پاکات الف و ب) صرفا بصورت الکترونیکی در سایت http://business.tehran.ir اقدام و درصورت نیاز به دریافت اطلاعات و اخذ راهنمایی با سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات شهرداری تهران تماس حاصل نمایند.

روابط عمومی شهرداری منطقه ۲۱

آگهی فراخوان عمومی

(حراج کتبی) (جزئی/متوسط) شماره ۱۴۰۵/۲

شهرداری منطقه ۲۰ تهران در نظر دارد موارد ذیل را از طریق فراخوان عمومی (حراج کتبی) جهت اجاره و بهره‌برداری به بخش خصوصی واگذار نماید، لذا از اشخاص حقیقی و حقوقی واجد شرایط دعوت به عمل می آید.

ردیف	موضوع فراخوان	قیمت پایه اجاره ماهیانه ریال	قیمت پایه اجاره سالیانه ریال	میزان سپرده شرکت در فراخوان ریال	شرایط شرکت در فراخوان	مدت اجاره(ماه)	نوبت چاپ
۱	اجاره و بهره برداری از منافع یک واحد کارآفرینی واقع در پاساژ لاله میدان بروجردی واحد ۱	۵۵/۰۰۰/۰۰۰	۶۶۰/۰۰۰/۰۰۰	۳۳/۰۰۰/۰۰۰	اشخاص حقیقی و حقوقی با سایر شرایط مندرج در شرایط ویژه حراج	۱۲	اول
۲	اجاره و بهره برداری از منافع یک واحد کارآفرینی واقع در پاساژ لاله میدان بروجردی واحد ۲	۵۵/۰۰۰/۰۰۰	۶۶۰/۰۰۰/۰۰۰	۳۳/۰۰۰/۰۰۰		۱۲	اول
۳	اجاره و بهره برداری از منافع یک واحد کارآفرینی واقع در پاساژ لاله میدان بروجردی واحد ۳	۴۰/۰۰۰/۰۰۰	۴۸۰/۰۰۰/۰۰۰	۲۴/۰۰۰/۰۰۰		۱۲	اول
۴	اجاره و بهره برداری از منافع یک واحد کارآفرینی واقع در پاساژ لاله میدان بروجردی واحد ۲۷	۳۵/۰۰۰/۰۰۰	۴۲۰/۰۰۰/۰۰۰	۲۱/۰۰۰/۰۰۰		۱۲	اول
۵	اجاره و بهره برداری از منافع یک واحد کارآفرینی واقع در پاساژ لاله میدان بروجردی واحد ۳۱	۳۲/۰۰۰/۰۰۰	۳۸۴/۰۰۰/۰۰۰	۱۹/۲۰۰/۰۰۰		۱۲	اول
۶	اجاره و بهره برداری از منافع یک واحد کارآفرینی واقع در پاساژ لاله میدان بروجردی واحد ۴۱	۳۰/۰۰۰/۰۰۰	۳۶۰/۰۰۰/۰۰۰	۱۸/۰۰۰/۰۰۰		۱۲	اول
۷	اجاره و بهره برداری از منافع یک واحد کارآفرینی واقع در پاساژ لاله میدان بروجردی واحد ۴۸	۳۸/۰۰۰/۰۰۰	۴۵۶/۰۰۰/۰۰۰	۲۲/۸۰۰/۰۰۰		۱۲	اول
۸	اجاره و بهره برداری از منافع واحد تجاری واقع در محوطه ی مترو جوانمرد قصاب (ضلع غربی)	۸۵۰/۰۰۰/۰۰۰	۱۰/۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۲/۰۴۰/۰۰۰/۰۰۰		۱۲	اول

محل دریافت اسناد و قبول پیشنهاد : واحد امور قراردادها مستقر در ساختمان مرکزی منطقه به نشانی : شهرری، میدان هادی ساعی، خیابان شهرداری، جنب دادگستری شهرستان ری. **ضمناً در هنگام دریافت اسناد به همراه داشتن فلش مموری الزامی است.**

- میزان سپرده و شماره حساب : مبلغ سپرده شرکت در فراخوان عمومی(حراج کتبی) باید به صورت نقدی به حساب ۱۰۰۴۵۶۸۴۸۰ جاری شهرداری نزد بانک شهر شعبه شهر ری و یا ضمانتنامه بانکی معتبر سه ماهه با قابلیت تمدید.

-روز، ساعت و محل قرائت پیشنهادها در اسناد فراخوان عمومی منظور شده است.

- مهلت دریافت و ارائه اسناد : ۱۰ روز از تاریخ درج آگهی و مهلت تحویل پاکات به دبیرخانه تا پایان وقت اداری روز سه شنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۵/۲۰ می باشد.

بدیهی است شرکت در فراخون عمومی و ارائه پیشنهاد به منزله قبول شروط و تکالیف مقرر در اسناد مربوطه بوده و شهرداری در رد یک یا کلیه پیشنهادها مختار است. ضمناً مشروح شرایط شرکت در فراخوان در اسناد درج می باشد که شرکت کنندگان باید مدارک را پس از اخذ، مهر و امضاء نموده و در پاکت تحویل دبیرخانه منطقه نمایند.

کودکان از ما می‌آموزند
از خط‌کشی عابر پیاده عبور کنیم